

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 20. jula 2020. godine
Ref. br.: RK 1586/20

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI 36/20

Podnosilac

Limak Kosovo International Airport D. D. "Adem Jashari"

**Ocena ustavnosti Presude Vrhovnog Suda Rev. br. 10/2018,
od 16. oktobra 2018. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnelo Akcionarsko društvo Limak Kosovo International Airport D. D. "Adem Jashari" (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), sa sedištem u selu Vrelo, Opština Lipljan, kojeg po ovlašćenju zastupaju Fazli Gjonbalaj i Leonora Fejzullahu.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava Presudu Vrhovnog Suda [Rev. br. 10/2018], od 16. oktobra 2018. godine.
3. Podnosilac zahteva je osporenu odluku primio 13. januara 2020. godine

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude kojom je, po navodima podnosioca zahteva, došlo do povrede njegovih prava koja su zagantovana članom 24 [Jednakost pred Zakonom], članom 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], članom 32 [Pravo na Pravno Sredstvo] i članom 46 [Zaštita Imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), a u vezi sa članom 6 (Pravo na pravično suđenje) i članom 1 Protokola br. 1 Evropske Konvencije o Ljudskim Pravima (u daljem tekstu: EKLjP).

Pravni osnov

5. Zahtev se zasniva na stavu 4, člana 21 [Opšta načela] i stavu 7, člana 113 [Jurisdikcija i Ovlašćene Strane] Ustava, i članovima 22 [Procesuiranje podnesaka] i 47 [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosova, br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o Radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 21. februara 2020. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev pred Ustavnim Sudom Republike Kosova (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 24. februara 2020. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Remzie Istrefi Peci za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Arta Rama-Hajrizi (predsedavajuća), Bekim Sejdiu, i Selvete Gërxhaliu-Krasniqi (članovi).
8. Dana 10. marta 2020. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva. Istog tog dana, Sud je obavestio i Vrhovni Sud u registraciji i zahteva i poslao je jednu kopiju istog sudu.
9. Dana 3. aprila 2020. godine, Sud je obavestio i Osnovni sud u Prištini – odeljenje u Lipljanu u vezi sa registracijom zahteva i zatražio je od osnovnog suda da podnese Sudu povratnicu koja potvrđuje kada je podnosilac zahteva primio osporenu odluku.
10. Dana 27. aprila 2020. godine, Osnovni sud u Prištini – odeljenje u Lipljanu, je podneo Sudu zatraženu povratnicu.
11. Dana 27. maja 2020. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno je preporučilo Sudu neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

12. Dana 12. avgusta 2010. godine, Vlada Republike Kosova i podnosilac zahteva su potpisali jedan sporazum o Javno Privatnom Partnerstvu (u daljem tekstu: JPP). Pre sporazuma JPP, Aerodrom u Prištini se zvao Međunarodni Aerodrom u Prištini (u daljem tekstu: MAP).
13. Na osnovu spisa predmeta, proizilazi da je M.H. (u daljem tekstu: radnica), bila zaposlena u MAP. Zaposlena M.H. je zasnovala radni odnos sa MAP-om dana 3. avgusta 2009. godine do dana 3. aprila 2011. godine. Na osnovu sporazuma o JPP-u, podnosilac zahteva je preuzeo obavezu da sve radnike zadrži u radnom odnosu 3 (tri) godine. Na osnovu sporazuma o JPP-u, podnosilac zahteva je sa radnicom M.H. sklopio ugovor na određeno vreme u trajanju od od tri (3) godine, odnosno od 3. aprila 2011. godine do 3. aprila 2014. godine.
14. Dana 3. marta 2014. godine, odnosno 30 (trideset) dana pre isteka ugovora na određeno vreme podnosilac zahteva je obavestio zaposlenu M.H. da je njen ugovor istekao i to preko jednog *“Obaveštenja o ne produžavanju ugovora o radu”* i obrazložio je da se ovo pitanje zasniva na *“[...] odluci kompanije u vezi sa budućim planiranjem kadrovske službe”*. Sa druge strane, kao zakonski osnov za ne produžavanje ugovora o radu, podnosilac se pozvao na stav 2, člana 71 Zakona o Radu kao i na ugovor o radu.
15. Dana 11. marta 2014. godine, radnica je izjavila žalbu podnosiocu zahteva *“...sa predlogom da se obaveštenje o neproduženju ugovora o radu od 03.03.2014. godine poništi kao nezakonito i da tužioca vrati na ranije radno mesto sa svim pravima iz radnog odnosa”*.
16. Dana 20. marta 2014. godine Podnosilac zahteva je odbacio kao neosnovan zahtev zaposlene da se obaveštenje o neproduženju ugovora o radu poništi kao nezakonito.
17. Jednog neodređenog dana, radnica M.H. je podnela tužbeni zahtev Osnovnom sudu u Prištini – ogranak u Lipljanu (u daljem tekstu: Osnovni sud), tražeći da se poništi obaveštenje od 3. marta 2014. godine, kao i odgovor podnosioca zahteva od 01. aprila 2014. godine o neproduženju ugovora o radu, tražeći da se podnosilac zahteva (tuženi) obaveže da zaposlenu vrati na posao sa svim pravima i obavezama, kao i da joj nadoknadi pretrpljenu materijalnu štetu.
18. Dana 13. maja 2015. godine, Osnovni sud je Presudom [C. br. 2215/14] odbio, kao neosnovanu, tužbu M.H. pozivajući se na odredbu člana 67, tačka 1.3 Zakona o Radu, kojim se određuje da *“[...] Prestanak ugovora o radu prema važećem zakonu, izuzev drugih slučajeva, prekida se istekom vremena trajanja ugovora”*. Dakle, u ovom konkretnom slučaju, po Osnovnom Sudu, zato što zaposlenik nije navršio 10 (deset) i više godina radnog staža, da bi se smatralo da je ona u radnom odnosu na neodređeno vreme, onda *“[podnosilac zahteva] nije bio zakonski obavezan da mu produži ugovor o radu [zaposlenom]”*, zato što je njoj prekinut radni odnos istekom ugovora o radu, odnosno po zakonskom osnovu.

19. Dana 13. jula 2015. godine, radnica M.H. je uložila žalbu pred Apelacionim sudom a protiv presude prvostepenog suda, tvrdeći ozbiljne povrede odredbi parničnog postupka, pogrešno utvrđeno činjenično stanje i pogrešnu primenu materijalnog prava.
20. Dana 15. novembra 2018. godine, Apelacioni Sud je Presudom [Ac. br. 3634/2015] odbio, kao neosnovanu, žalbu radnice i istovremeno je potvrdio presudu prvostepenog suda, naglašavajući da žalbeni navodi ne stoje jer radnica nije navršila 10 i više godina kod podnosioca zahteva da bi se smatrao da je ona u radnom odnosu na neodređeno vreme. Samim tim, Apelacioni sud je smatrao da je procena prvostepenog suda bila zakonita i pravilna.
21. Dana 21. decembra 2017. godine, radnica M.H. je podnela reviziju protiv presude prvostepenog i drugostepenog suda, gde je tražila da se revizija radnice prihvati kao osnovana i da se presude dva nižestepena suda izmene, tako da se njen tužbeni zahtev prihvati kao osnovan a da se podnosilac zahteva obaveže da nadoknadi troškove postupka, ili da se presude dva suda ponište i da se predmet vrati na ponovno suđenje prvostepenom sudu.
22. Dana 16. oktobra 2018. godine, Vrhovni Sud je Presudom [Rev. br. 10/2018] prihvatio kao osnovanu, reviziju podnetu od strane radnice i izmenio je presude Osnovnog i Apelacionog Suda. Tom prilikom, Vrhovni Sud je odlučio da (i) usvoji delimično tužbeni zahtev radnice kao osnovan, (ii) poništi obaveštenje podnosioca zahteva od 3. marta 2014. godine, kao i odgovor podnosioca zahteva od 20. marta 2014. godine o neproduženju ugovora o radu, (iii) obavezao podnosioca zahteva da vrati radnika na isto radno mesto, (iv) obavezao podnosioca zahteva da radnici isplati određeni iznos na ime materijalne štete i (v) obavezao podnosioca zahteva da pokrije troškove parničnog postupka, i (vi) odbacio je drugi deo revizije u kojem je radnica tražila i kompenzaciju nerealizacije ličnih prihoda, u sumi od 411.68 evra, izuzev dosuđene sume od 8.517,58 evra.
23. Vrhovni Sud je u presudi [Rev. br. 10/2018] obrazložio da *“[podnosilac zahteva] nije uspeo da potvrdi sve njegove navode u vezi sa zakonitošću o ne produžavanju njegovog ugovora o radu [zaposlenika] kao i potvrdu relevantnih činjenica da li je [podnosilac zahteva] sastavio jedan detaljni operativni plan, u kojem bi trebalo da bude određeno koje se usluge mogu smanjiti i u kojoj meri će se iste smanjiti, a da bi se potvrdila činjenica da predstavljeni dokazi, predstavljaju validnu zakonsku osnovu za ne produžavanje ugovora o radu [...], stoga, neuspeh [podnosioca zahteva u tom pogledu u vezi sa neproduženjem ugovora o radu ga čini nezakonitim”*.
24. Dalje, Vrhovni Sud je ocenio da je objekt tužbenog zahteva radnice bio *“procena zakonitosti obaveštenja o ne produžavanju ugovora o radu a ne utvrđivanje postojanja radnog odnosa na neodređeno vreme, a to obaveštenje je doneto u suprotnosti sa Zakonom o Radu”*, smatrajući tako da su se nižestepeni sudovi ispravno utvrdili činjenično stanje ali pogrešno primenili materijalno pravo.

Navodi podnosioca zahteva

25. Podnosilac zahteva tvrdi da je *“Vrhovni sud Kosova je presudom od 16.10.2018. godine Rev.br. 10/2018 [...] povredio njegovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje, kako je zagarantovano članom 24 i članom 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] zbog ne obrazlaganja sudske odluke, navodeći dalje „Kao posledica nedostatka obrazloženja koje je zasnovano na činjenicama, osporena odluka je lišila podnosioca zahteva njegovog ustavnog prava na efikasan pravni lek“, i time je njemu povređeno pravo zagarantovano članom 32 kao i posledica ovih povreda podnosiocu je ugroženo i pravo na imovinu u skladu sa članom 46 [Zaštita imovine] Ustava. Podnosilac takođe tvrdi da postoje povrede člana 6.1 [Pravo na pravično suđenje] EKLJP.“*
26. Podnosilac zahteva tvrdi da je Vrhovni Sud izašao van zahteva revizije kada je tumačio član 5 stav 1 Zakona o Radu. S tim u vezi, podnosilac zahteva naglašava *„Vrhovni Sud Kosova je izašao van zahteva revizije i presuda nižestepenih sudova u postupku i zahteva zakona o kojima se sud strana po službenoj dužnosti, i tretira pitanja koje nijedna strana nije navela nijednom činjenicom u sudskom postupku, i iz ovoga proizilazi da je ovaj sud izvršio predrasudne radnje i kad se poziva na član 5.1 Zakona o Radu, dok je zakonske odredbe na osnovu kojih je urađeno ovo obaveštenje od strane tužene ovaj sud sproveo na pogrešan način zbog činjenice da nijedna druge odredba zakona o radu se ne tretira izuzev člana 71 stav 2 a ta odredba se tiče neproduženja ugovora o radu za ugovore na određeno vreme.“*
27. Dalje, podnosilac zahteva smatra da su i Osnovni Sud i Apelacioni sud primenili na pravilan način zakon u vezi sa članom 1.1 i članom 67, stav 1.3, kao i član 71 stav 2 Zakona o Radu, 03/L-212. S tim u vezi, podnosilac zahteva naglašava: *„Nižestepeni sudovi su uzeli za osnov da je podnosilac zahteva delovao pravilno sa obaveštenjem o neproduženju radnog odnosa, zato što je tuženi obaveštenjem obavestio tužioca da se ugovor neće produžiti poštujući zakone i ugovor o radu. Tužilac je dobila obaveštenje dana 03. marta 2014. godine, u skladu sa zakonskim odredbama i u skladu sa ugovorom o radu člana 1.1., i člana 67 al. 1.3 kao i člana 71 al. 2 Zakona o Radu br. 03/L-212“. A po navodima podnosioca zahteva „Vrhovni Sud Kosova je pogrešno primenio materijalno pravo (errores in iudicando) Zakona o Radu br. 03/L-212 kao i Ugovora o radu na određeno vreme.*
28. Podnosilac zahteva dalje tvrdi da je Vrhovni Sud pogrešno protumačio iste zakonske norme. S tim u vezi, podnosilac zahteva naglašava: *“Vrhovni Sud je u svojim presudama za različite zakonske odredbe ZR-a za radnike koji imaju više od 10 godina radnog iskustva i za radnike koji imaju manje od 10 godina radnog iskustva izvršio oslanjanje na iste odredbe za različita zakonska pitanja. Na osnovu zakona o radu citiramo za radnike koji imaju više od 10 godina radnog iskustva oni se povinuju članu 10.5 dok se za prekid rada na osnovu člana 70 za radnike koji imaju manje od 10 godina radnog iskustva primenjuje član 71.2 i član 67 tačke 1.3 ZR-a. Da bi argumentovali gore navedeni opis mi vam pridružujemo u ovom zahtevu kao dokaz osporenu presudu REV. Br. 268/2019 koja se tiče radnog iskustva od manje od 10*

godina i drugu presudu Rev. 297/2019 koja se tiče radnog iskustva od više od 10 godina”.

29. Podnosilac zahteva tvrdi da su povrede drugih članova rezultirale iz povrede člana 31 Ustava i člana 6 EKLJP-a. Podnosilac zahteva dodaje da “Kao posledica ovih zakonskih povreda, slobodno možemo zaključiti da je Vrhovni Sud Kosova postavio nejednako suđenje pred zakonom i samim tim je u suprotnosti sa članom URK-a, takođe je došlo i do pristrasnog suđenja a što je u suprotnosti sa članom 31 URK-a gde je ovim suđenjem materijalno oštetio imovinu podnosioca zahteva a što je u suprotnosti sa članom 46 URK-a.”
30. Što se tiče tvrdnji o povredi člana 46 Ustava a u vezi sa članom 1 Protokola br. 1 EKLJP-a podnosilac zahteva naglašava “Vrhovni Sud Kosova je SVOJOM PRESUDOM povredio prava podnosioca zahteva tako što je omogućio gđi. M.H., da joj se isplate lični prihodi drugi troškovi bez ugovora o radu na snazi i povraćaja na posao, i time šteti u finansijskom aspektu podnosioca zahteva i na njegova imovinska prava...” Podnosilac zahteva se sa tim u vezi poziva i na ESLJP, navodeći da “Evropski Sud za Ljudska prava je dao široko tumačenje konceptu vlasništva i imovine. U nekim slučajevima Evropski Sud je imao stav da se imovinsko pravo proteže za sve slučajeve koji se tiču imovinskih prava kao što su akcije ili monetarni zahtevi koji se oslanjaju na ugovore ili zahteve za kompenzaciju štete. Evropski sud za Ljudska prava je čak i smatrao da se neki ograničen zahtev treba tretirati kao zaštićena imovina samo ukoliko su svi potrebni uslovi za prepoznavanje istog ispune. U ovom konkretnom slučaju, podnosilac zahteva je trebao da plati lične prihode po presudi Vrhovnog suda Kosova kojem je došlo do povrede njegovim imovinskih prava. Stoga, obaveza podnosioca zahteva po Presudi čini direktnu povredu prava na imovinu koje je određeno u članu 46 Ustava Kosova i članu 1 Protokola br. 1 Evropske Konvencije o Ljudskim Pravima.”
31. Podnosilac zahteva kao podršku svojim navodima takođe citra i Presudu KI138/15 Ustavnog Suda i naglašava da “[...] primena materijalnog prava može da bude odlučujuća činjenica za donošenje presude tog suda, ali Vrhovni sud nije uopšte primenio ovo pitanje o osnovama zakonskih činjenica”.
32. Podnosilac zahteva navodi da “Ustavni sud treba da oceni da li je njegov celokupan sudski postupak bio pravičan i nepristrasan, onako kako je zatraženo članom 24 i članom 31 Ustava (pogledaj između ostalog i mutatis mutandis, Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, 16. decembar 1992. godine, str. 34, serija A, br. 247 i B Vidal protiv Belgije, od 22. aprila 1992. godine str. 33. serija A, br. 235).
33. Podnosilac zahteva traži od Suda da ukine presudu Vrhovnog suda [Rev. br. 10/2018] od 16. oktobra 2018. godine, i vrati predmet na ponovno suđenje.

Odgovarajuće zakonske odredbe

Zakon br. 03/L-212 o Radu

*Član 5
Zabrana svih vrsta diskriminacije*

1. Diskriminacija je zabranjena u zapošljavanju i u profesiji, vezano sa rekrutovanje u zaposlenosti, treiranje, promovisanje zapošljavanja, uslove zaposlenja ,disciplinske mere anuliranja ugovora ili drugih pitanja uređena ovim zakonom i drugim važećim zakonima.

[...]

*Član 10
Ugovor o radu*

[...]

5. Ugovor za jedan određeni period koja se zasniva na jasan način ili samorazumljiv za jedan period dužeg od deset (10) godine, zaposlenja smatra se kao ugovor za neodređeno vreme.

*Član 67
[Prestanak ugovora o radu prema važećem zakonu]*

1. Ugovor za rad prema zakonu na snagu se prekida:

[...]

1.3. istekom vremena trajanja ugovora;

*Član 70
[Prestanak ugovora o radu od strane poslodavca]*

1. Poslodavac može raskinuti ugovor o radu zaposlenom uz jedno vremensko upozorenje, kada:

1.1. takva suspenzija je opravdana iz ekonomskih tehničkih ili organizacijskih razloga ili kada;

1.2. zaposleni nije više sposoban obavljati radne dužnosti;

1.3. poslodavac može raskinuti ugovor o radu zaposlenom pod navedenim okolnostima utvrđenim u podstavu 1.1 i 1.2, ako je neprikladno za poslodavca za prenos zaposlenog u drugi posao, trenirati ili kvalifikovati njega za obavljanje posao ili neki drugi posao;

1.4. poslodavac može da raskida ugovor o radu zaposlenom u traženom periodu najave prekida u:

1.4.1. težim slučajevima lošeg ponašanja zaposlenog; i

1.4.2. zbog ne zadovoljavajućeg ispunjavanja radnog obaveza;

1.5. poslodavac mora obavestiti zaposlenog o njegovom/njenom udaljenju odmah po nastupanju slučaja koji dovodi do udaljenja, ili u momentu kada je poslodavac saznao za taj slučaj;

1.6. poslodavac može da raskine ugovor o radu zaposlenom bez prethodnog predviđenog upozorenja otkaza, tada kad:

1.6.1. zaposleni je kriv za ponavljanje lošeg neozbiljnog ponašanja ili kršenja obaveza;

1.6.2. performansa zaposlenog je nezadovoljna i pored pismenog upozorenja.

2. Poslodavac može raskinuti ugovor o radu prema podstavu 1.6. stava 1. ovog člana, samo ako je zaposleni primio opis u pismenoj formi o nezadovoljavajućoj performanci, na neodređenom vremenskom periodu, u kojem zaposleni treba unaprediti sopstvenu performanciju kao i jednu izjavu da učinak za njegovo poboljšanje će rezultirati sa otkazom sa posla bez ikakvog daljeg obaveštenja u pismenoj formi.

[...]

Član 71

[Obaveštenje o raskidu ugovora o radu]

1. Poslodavac može raskinuti ugovor o radu na neodređeno vreme na osnovu člana 70 u sledećim vremenskim intervalima otkaza/najavljivanja:

1.1. od šest (6) meseci do dve (2) godine zaposlenja, trideset (30) kalendarskih dana;

1.2. od dve (2) do deset (10) godine zaposlenja, četrdeset i pet (45) kalendarskih dana;

1.3. preko deset (10) godine zaposlenja, šesdeset (60) kalendarskih dana.

2. Poslodavac ima pravo da raskine Ugovor o radu na ograničeno vreme uz obaveštenje od trideset (30) kalendarskih dana, Poslodavac koji ne namerava obnoviti ugovor za određeni period treba da informiše zaposlenog najmanje trideset (30) dana pre isteka ugovora. Neuspeh da nastupa na ovaj način će dati zaposlenom pravo da produži za dodatnih trideset (30) kalendarskih dana uz isplatu pune plate”.

Sporazum o javno privatnom partnerstvu o poslovanju i proširenju Međunarodnog aerodroma Priština

9.18 [Završetak osoblja]

„Privatni partner može da prekine zaposlenje ili neko drugo angažovanje bilo kojeg zaposlenog u MAP (i) u bilo koje vreme za pitanja koja su povezana sa zakonom, pravilima, administrativnim uredbama i dekretima, (ii) po zajedničkom sporazumu ili (iii) bez ograničenja, nakon treće (3) godišnjice od dana stupanja na snagu“.

Ocena prihvatljivosti zahteva

34. Sud prvo ispituje da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dalje propisani Zakonom i Poslovnikom o radu.

35. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

36. Sud se takođe poziva i na stav 4, člana 21. [Opšta načela] Ustava, koji propisuje: *“Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva”.*
37. U tom smislu, Sud primećuje da podnosilac zahteva ima pravo da podnese ustavnu žalbu pozivajući se na navodne povrede njegovih ustavnih prava i sloboda, koji važe i za pojedince i za pravna lica (vidi slučaj Ustavnog suda br. KI41/09, podnosilac zahteva: *Univerzitet AAB-RIINVEST L.L.C.*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. februara 2010. godine, stav 14).
38. Sud dalje treba da ispita da li je podnositeljka zahteva ispunila ostale uslove prihvatljivosti, koji su dalje propisani u Zakonu. S tim u vezi, Sud se prvo poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

*Član 47.
[Individualni zahtevi]*

„1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.”

*Član 48
[Tačnost podneska]*

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

*Član 49
[Rokovi]*

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”.

39. Što se tiče ispunjenja ovih zakonskih uslova, Sud primećuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana koji osporava akt javnog organa nakon iscrpljenja svih pravnih sredstava. Sud takođe utvrđuje da je podnosilac objasnio za koja prava i slobode on smatra da je došlo do povreda u skladu sa uslovima člana 48. Zakona, i podneo je zahtev u skladu sa rokom koji je propisan članom 49. Zakona.
40. Međutim, Sud se poziva i na stav (2) pravila 39 [Kriterijumi o prihvatljivosti] Poslovnika o Radu, koji određuje:

“(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.

41. Sud najpre primećuje da podnosilac zahteva tvrdi da mu je povređeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje zagwarantovano članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP zato što presude redovnih sudova nisu u dovoljnoj meri obrazložene, dok povrede ostalih prava koja su zagarrantovana Ustavom i EKLJP navodi kao posledicu povrede prava na pravično i nepristrasno suđenje.
42. Podnosilac zahteva u osnovi obrazlaže svoj zahtev u vezi sa pogrešnom primenom procesnog i materijalnog prava, ističući da presuda Vrhovnog suda nije u dovoljnoj meri obrazložila sledeće:
 - (i) Da je Vrhovni sud izašao van zahteva revizije kada je tumačio član 5 stav 1 zakona o radu.
 - (ii) Da su Osnovni i Apelacioni sud pravilno primenili pravo u vezi sa članom 1.1 i članom 67, stavom 1.3, kao i članom 71, stavom 2 Zakona o radu, 03/L-212, dok je Vrhovni sud nepravilno primenio materijalno pravo i obrazloženje presude Vrhovnog Suda je u suprotnosti sa činjenicama.
 - (iii) Dalje podnosilac tvrdi da je Vrhovni Sud iste pravne norme tumačio različito. Podnosilac zahteva se u svom zahtevu pozvao na dve Presude Vrhovnog Suda koje nisu u spisima predmeta, odnosno Presudu Rev. Br. 268/2019 i Presudu Rev br. 297/2019.
 - (iv) Da su povrede ostalih članova nastale kao posledica povrede člana 31 ustava i člana 6 EKLJP.
43. Imajući u obzir navode podnosioca, Sud će se pozvati na sudsku praksu Evropskog Suda za Ljudska Prava (u daljem tekstu: ESLJP) koji obavezuje Sud da, na osnovu člana 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] Ustava, tumači ljudska prava i osnovne slobode zagarrantovane Ustavom u skladu sa sudskim odlukama ESLJP-a.
 - (i) ***Što se tiče navoda o povredi prava podnosioca zahteva na pravično i nepristrasno suđenje a u vezi sa prekoračenjem nadležnosti Vrhovnog Suda***
44. Sud podseća da podnosilac tvrdi da je Vrhovni sud izašao van zahteva revizije kada je tumačio član 5 Zakona o radu.
45. Polazeći on onoga što je navedeno iznad, a u vezi sa konkretnim navodima podnosioca zahteva o prekoračenju nadležnosti od strane Vrhovnog Suda, Sud podseća da konkretna nadležnost svakog redovnog suda se određuje odgovarajućim zakonskim propisima. Što se tiče ovog konkretnog slučaja, u stavu 2.2, člana 2 Zakona o Parničnom Postupku, navodi se da *“Sud sprovodi propise materijalnog prava na osnovu njegove procene i nije povezan sa iskazima stranka koje se odnose na materijalno pravo”*.
46. U vezi ovih navoda podnosioca zahteva, Sud primećuje da je Vrhovni sud obrazložio da je *“Tuženi nije uspeo da potvrdi sve svoje tvrdnje u vezi sa zakonitošću obaveštenja za ne produženje ugovora kao i utvrđivanje činjenica*

da li je tuženi imao jedan detaljan operativni plan u kojem bi se odredilo koje usluge se mogu biti smanjene i u kojoj meri bi trebalo biti smanjene, sa ciljem utvrđivanja činjenice da podneti dokazi predstavljaju važeći pravni osnov za ne produženje ugovora o radu, da je tuženi postupio u skladu sa odlukom ugovora i onih koje regulišu postupke raskida ugovora, prema tome, neuspeh tuženog u ovom pogledu, ne obnavljanje ugovora čini nezakonitim. Ovaj sud ne priznaje kao pravičan i zakonit pravni stav nižestepenih sudova da je tužilja bila na radnom odnosu na određeno vreme kao i to da nije navršila 10 godina, i samim tim, u smislu člana 10.5 Zakona o radu, radni odnos tužilje treba da se tretira na neodređeno vreme, jer predmet tužbenog zahteva tužilje nije utvrđivanje postojanja radnog odnosa tužilje na neodređeno vreme već procenjivanje zakonitosti Obaveštenja o ne produžavanju radnog odnosa. Tužilja je kod prethodnika tuženog bila u radnom odnosu, i kada je dat u koncesiji, i dalje je njeno mesto je bilo stalne prirode. Takvi ugovori prema oceni ovog suda su u suprotnosti sa principom savesnosti i poštenja i da se tužilji radni odnos nije obnovio iz formalnih razloga, ali ne i realni ili adekvatni na kojima bi zasnivali svoje tvrdnje ili njihovu osnovanost. Tuženi ne može da odustane od prava radnika, da vrši razliku ili bilo kakvu drugu diskriminaciju u zaposlenju ili profesiji, dakle nije uspeo da potvrdi činjenicu da je primenom Sporazuma, na neki način pravilno primenio i odredbu člana 5.1 ZR-a. U ovom konkretnom slučaju, tuženi nije ispoštovao primarna pravila postupka i njegove obaveze da sudu predstavi činjenice na kojima zasniva svoje tvrdnje. „

47. Samim tim, Sud utvrđuje da su navodi podnosioca zahteva u povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje u vezi prekoračenja nadležnosti Vrhovnog suda su neosnovani po ustavnim osnovama.

(ii) Što se tiče navoda o povredi prava podnosioca zahteva na pravično i nepristrasno suđenje a u vezi sa prekoračenjem nadležnosti

48. U tom pravcu, Sud pre svega naglašava da je osnovna funkcija obrazložene odluke da pokaže strankama da su saslušane. Pored toga, obrazložena odluka daje stranci priliku da se žali protiv nje, kao i mogućnost da odluku razmatra žalbeni organ. Samo davanjem obrazložene odluke može postojati javni nadzor nad sprovođenjem pravde (vidi, *mutatis mutandis*, slučaj ESLJP-a, *Hirvisaari protiv Finske*, br. 49684/99, stav 30, presuda od 27. septembra 2001. godine; i vidi takođe *Suominen protiv Finske*, predstavka br. 37801/97, presuda od 1. jula 2003. godine, stav 37; vidi, isto tako, slučaj Ustavnog suda KI97/16, podnosilac IKK Classic, Presuda od 4. decembra 2017. godine, stav 46).
49. Sud naglašava da, sve dok nije neophodno da se sud bavi svakom tačkom izloženom u argumentu (vidi takođe predmet ESLJP-a *Van de Hurk protiv Holandije*, Presuda od 19. aprila 1994. godine, stav 61), bitni argumenti i tvrdnje podnosioca zahteva se moraju rešiti (vidi slučaj ESLJP-a *Buzescu protiv Rumunije*, br. 61302/00, Presuda od 24. maja 2005. godine i *Pronina protiv Ukrajine*, br. 63566/00, Presuda od 18. jula 2006. godine). Takođe, davanje jednog razloga za jednu odluku a koji nije dobar razlog po zakonu, neće ispuniti kriterijume člana 6 (vidi predmet ESLJP- *De Moor protiv Belgije*,

br. 16997/90, Presuda od 23. jula 1994. godine kao i predmet Ustavnog Suda *IKK Classic*, citiran iznad, stav 51).

50. Sud podseća da je Vrhovni Sud u svojoj presudi obrazložio da, polazeći od ovakvog Istog činjeničnog stanja predmeta Vrhovni sud je “... našao da su sudovi nižih instanci pogrešno primenili materijalno pravo (224.1 ZPP-a) kada su našli da je obaveštenje tužene o raskidu ugovora o radu zakonito, jer je tužiocu radni odnos prekinut na osnovu člana 67 Zakona o radu, i u postupku koji je određen članom 71, stavom 2 Zakona o radu i članom 1.1 ugovora o radu, koji je bio na određeno vreme od 03.04.2014. godine pa sve do 24.04.201. godine, i da nakon ovog perioda ne snosi nikakvu obavezu prema tužiocu. Ovaj zaključak prvostepenog suda je u suprotnosti sa spisima predmeta, jer iz dokaza koji se nalaze u njima, obaveštenje tuženog od 3.03.2014. godine proizilazi da je tužiocu nije produžen radni odnos u skladu sa politikama Odbora direktora, Zakonom o radu, kao i sa odlukom o budućem planiranju ljudskih resursa.”
51. Vrhovni Sud je objasnio podnosiocu zahteva da on nije uspeo da dokaže sve njegove navode u vezi sa zakonitošću za ne produžavanje ugovora o radu kao i u vezi sa potvrđivanjem relevantnih činjenica, odnosno, da je on sastavio jedan detaljni operativni plan, u kojem bi trebalo da bude određeno koje se usluge mogu smanjiti i u kojoj meri će se iste smanjiti, a radi potvrđivanja činjenice da podneti dokazi predstavljaju validnu zakonsku osnovu za ne produžavanje Ugovora o radu.
52. Na kraju, u vezi sa navodima podnosioca zahteva i konkretno u vezi citiranjem slučaja Ustavnog suda, odnosno Presude KI138/15, Sud podseća da se navedeni slučaj razlikuje od slučajeva koji su pred nama zbog sledećih razloga: (i) pitanje disciplinskog postupka podnosioca zahteva protiv radnika u tom predmetu je tretirano na drugačiji način od redovnih sudova (ii) nije jasan pravni osnov po kojem je sproveden disciplinski postupak (iii) bilo je kontradiktornih elemenata u odlukama nižestepenih sudova. Štaviše, Apelacioni sud je primenio i koristio kao obrazloženje jedno Administrativno uputstvo koje je primenjivalo jedan Pravilnik za civilne službenike, a ne Zakon o Radu. Ovaj argumenat, iako je spomenut od podnosioca zahteva u tom slučaju nije razmatran od strane Vrhovnog suda. (vidi predmet Ustavnog suda KI138/15, *Sharr Beteiligung GmbH*, Presuda od 4. septembra 2017. godine).
53. Sud ponavlja da član 6 i ESLJP-a i član 31 Ustava, obavezuje sudove da daju razloge za svoje odluke ali se ovo ne može smatrati obavezom suda da daje detaljne odgovore na svaki argumenat podnosioca zahteva (vidi takođe predmet ESLJP-a *Van de Hurk protiv Holandije*, Presuda od 19. aprila 1994. godine, stav 61). Step u kojem se primenjuje obaveza davanja razloga se može promeniti u skladu sa prirodom odluke. Isti takodje treba da uzme u obzir, između ostalog, raznovrsnost podnesaka koji su podneti od jedne strane u postupcima koji mogu da utiču na to da sudovi pruže različita pravna mišljenja i zaključke tokom donošenja odluka. Stoga, pitanje da li je sud ispunio obavezu da objasni razloge svoje odluke, sto proizilazi iz člana 6 Konvencije, može se odrediti samo u svetlu okolnosti svakog slučaja individualno.

54. Na osnovu gore navedenog, Sud naglašava da nije dužnost suda da se bavi greškama u zakonu za koje se navodi da su počinjene od strane redovnih sudova (zakonitost), izuzev i ukoliko su takve greške mogle povrediti osnovna prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). Uistinu, uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju odgovarajuća pravila proceduralnog i materijalnog prava. (vidi, predmet *Garcia Ruiz protiv Španije*, zahtev br. 30544/96, Presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28).
55. Sud smatra da podnosilac zahteva nije podržao svoje navode da su odgovarajuće procedure na neki način bile nezakonite ili arbitrarne kao i da je osporenim odlukama došlo do povreda prava i sloboda koje su zagarantovane Ustavom i EKLJP-om. (vidi, *mutatis mutandis*, *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, ESLJP, Odluka od 30. juna 2009. godine).
56. Samim tim, Sud utvrđuje da su navodi podnosioca zahteva u povredi principa obrazložene sudske odluke od strane Vrhovnog suda neosnovani po ustavnim osnovama.
57. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da je Vrhovni Sud različito tumačio iste pravne norme. Podnosilac se u svom zahtevu pozvao na dve Presude Vrhovnog Suda koje nisu u spisima predmeta, odnosno na Presudu REV br. 268/2019 i Presudu Rev297/2019.
58. Sud neće u zeti u obzir ove navode podnosioca zahteva zato što isti nije pružio dokaze kako je sud u ova dva slučaja delovao drugačije, štaviše, iste je sam spomenuo ali ih nije pridružio spisima predmeta.

(iv) Što se tiče navoda o povredi članova 24, 32 i 46 Ustava

59. Što se tiče člana 46 Ustava a u vezi sa članom 1 Protokola br. 1 EKLJP-a, Sud još jednom podseća na tvrdnju podnosioca zahteva koji naglašava da "*Vrhovni Sud Kosova je SVOJOM PRESUDOM povredio prava podnosioca zahteva tako što je omogućio gđi. M.H., da joj se isplate lični prihodi drugi troškovi bez ugovora o radu na snazi i povraćaja na posao, i time šteti u finansijskom aspektu podnosioca zahteva i na njegova imovinska prava*".
60. Sud podseća da član 46 Ustava ne garantuje pravo na dobijanje imovine. Jedan takav stav je sveobuhvatno podržan i u sudskoj praksi ESLJP-a (Vidi, *Van der Mussele protiv Belgije*, stav 48, Presuda ESLJP-a od 23. novembra 1983. godine; i *Slivenko i drugi protiv Letonije*, stav 121, Presuda ESLJP-a od 9. oktobra 2003. godine).
61. Podnosilac zahteva može da navede povredu člana 46 ustava samo u meri u kojoj se osporene odluke odnose na njegovu "imovinu". U značenju ove odredbe "imovina" može biti "postojeća imovina", uključujući i potraživanja, na osnovu kojih podnosioci zahteva mogu tvrditi "legitimno očekivanje" da će dobiti efektivno uživanje nekog vlasničkog prava. (vidi slučajeve Ustavnog Suda KI26/18, podnosilac zahteva "*Jugokoka*" rešenje o neprihvatljivosti od 6. novembra 2018. godine, stav 49; i slučaj KI156/18, podnosilac zahteva *Verica*

(Aleksić) Vasić i Vojislav Čađenović, rešenje o neprihvatljivosti od 17. jula 2019. godine, stav 52).

62. U skladu sa sudskom praksom ESLJP-a, ne može se reći da bilo kakva "legitimna očekivanja" nastaju tamo gde postoji spor oko pravilnog tumačenja i primene unutrašnjeg prava i tamo gde su podnesci podnosioca predstavljeni naknadno odbačeni od nacionalnih sudova (vidi slučaj Ustavnog Suda KI156/18, podnosilac zahteva *Verica (Aleksić) Vasić i Vojislav Čađenović*, rešenje o neprihvatljivosti od 17. jula 2019. godine, stav 53 i vidi slučaj ESLJP-a *Kopecky protiv Slovačke*, paragraf 50 presuda ESLJP-a od 28. septembra 2004. godine).
63. Na osnovu gore navedenog, Sud smatra da podnosilac zahteva nije doakzao da je Vrhovni Sud u Presudi [Rev. br. 10/2018], na osnovu koje je usvojio kao osnovanu reviziju podnetu od strane radnice, obavezujući podnosioca zahteva da vrati radnicu na isto radno mesto kao i da isplati radnici jednu određenu sumu na ime materijalne štete, uradio to na nezakonit ili arbitrarni način. Samim tim, Sud dolazi do zaključka da je ova tvrdnja podnosioca zahteva o povredi njegovih imovinskih prava, zagarantovana u članu 46 Ustava i članu 1 Protokola 1 EKLJP-a, očigledno neosnovana po ustavnim osnovama.
64. Na kraju, Sud podseća da je podnosilac zahteva povezao povredu članova 24 i 32 Ustava, kao i Protokola br. 1 EKLJP-a, sa povredom člana 31 Ustava.
65. Podnosilac zahteva je samo spomenuo ove članove, bez objašnjenja i elaboracije kako su isti rezultirali na povredu njegovih ustavnih prava kao posledica njegovih navoda o povredi člana 31 Ustava, sud smatra da nema potreba da se razmotre kao posebni navodi.
66. Na kraju, Sud takođe podseća da je podnosilac zahteva pred ovim Sudom zatražio i procenu ustavnosti drugih Presuda Vrhovnog Suda, zahtevi koji u sebi sadrže slične sporove kao i zahtev koji je pred nama. Sud je u svim prethodnim zahtevima odlučio da su neprihvatljivi, kao očigledno neosnovani po ustavnim osnovama. (vidi posebno, slučajeve Suda KI129/18, podnosilac zahteva *Limak Kosovo International Airport D.D. "Adem Jashari"*, Rešenje o neprihvatljivosti od 20. juna 2019. godine; KI66/18, podnosilac zahteva *Limak Kosovo International Airport SHA. "Adem Jashari"*, Rešenje o neprihvatljivosti od 20. juna 2019. godine; i KI 36/18, podnosilac zahteva *Limak Kosovo International Airport SHA. "Adem Jashari"*, Rešenje o neprihvatljivosti 20. juna 2019. godine, KI 122/18 podnosilac zahteva *Limak Kosovo International Airport SHA. "Adem Jashari"*, Rešenje o neprihvatljivosti od 6. novembra 2019. godine.
67. Sud podseća da sama činjenica da podnosilac zahteva nije bio zadovoljan ishodom odluka vrhovnog suda ili pominjanje članova Ustava, nije dovoljno da se izgradi tvrdnja o ustavnoj povredi. Kada se tvrde takve povrede Ustava, podnosilac zahteva treba da obezbedi obrazložene navode i ubedljive argumente (vidi, *mutatis mutandis* rešenje o neprihvatljivosti od 10. februara 2015. godine, *Abdullah Bajqinca*, KI136/14, stav 33).

68. Stoga, sud utvrđuje da su navodi podnosioca zahteva o povredi njegovog prava na jednakost pred zakonom, pravna sredstva i imovinsko pravo, ne osnovani po ustavnim osnovama .

Zaključak

69. Sud smatra da su tvrdnje podnosioca zahteva u vezi sa povredom njegovom ustavnog prava na pravično i nepristrasno suđenje zbog povrede principa obrazloženosti sudske odluke kao i tvrdnje za prekoračenje nadležnosti od strane Vrhovnog sudi neosnovane po ustavnim osnovama. Takođe, tvrdnje o povredi njegovog prava na jednakost pred zakonom, pravna sredstva i imovinskog prava, su neosnovane po ustavnim osnovama.
70. Kao zaključak, Sud smatra da podnosilac zahteva nije pružio dokaze, činjenice i argumente koji pokazuju da su postupci pred redovnim sudovima na neki način predstavili bilo kakvu ustavnu povredu njihovih prava koja su zagarantovana Ustavom, kojima se tvrdi da povređuju njegovo pravo zagarantovano članom 31 Ustava a u vezi sa članom 6 EKLjP-a i članovima 24, 32 i članom 46 Ustava a u vezi sa članom 1 Protokola 1 EKLjP-a.
71. Stoga, Sud dolazi do zaključka da je zahtev očigledno neosnovan po ustavnim osnovama i proglašava se neprihvatljivim, u skladu sa članom 113, stav 7 Ustava, i pravilom 39 (2) Poslovnika o Radu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Republike Kosova, u skladu sa članom 113.1 i članom 113.7 Ustava i pravilom 39 (2) Poslovnika o radu, dana 27. maja 2020. godine, jednoglasno:

ODLUČUJE

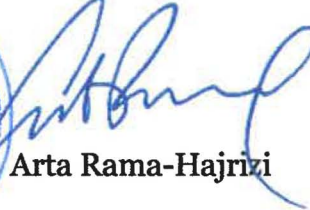
- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20 (4) Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Remzie Istrefi-Peci

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi